

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียน
กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน

THE RELATIONSHIP BETWEEN CHARACTERISTICS OF
COMPANIES LISTED, CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY
DISCLOSURES AND OPERATING PERFORMANCE

ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

พจนารถ ฤทธิเดช

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

รัชณี ชุมนิรัตน์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียนกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ. 2556-2558 ที่รับรองโดยผู้สอบบัญชี การเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ และการจัดทำรายงานความยั่งยืน เพื่อศึกษาเนื้อหาในด้านที่ให้ความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามรูปแบบการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ Global Reporting Initiative (GRI V.G4) โดยใช้วิธีนับจำนวนหน้าในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละด้าน แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลกับผลการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ยกเว้นสัดส่วนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกไม่พบความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย เป็นการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแล และ 2) การเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่การเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์ไม่ได้มีหลักเกณฑ์บังคับจากหน่วยงานที่กำกับดูแล จึงมีบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ที่เปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลคิดเป็น 52% และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมคิดเป็น 44% ส่วนการเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์และการจัดทำรายงานความยั่งยืน เป็นการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร โดยพบว่า บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด จะมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าบริษัทที่เปิดเผยเพียงข้อมูลพื้นฐานตามที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด

คำสำคัญ : คุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียน การเปิดเผยข้อมูล ผลการดำเนินงาน

ABSTRACT

This research is a comparative analysis aiming to examine the relationship between characteristics of the companies in the SET 100 Index group, corporate social responsibility disclosures and operating performance based on annual reports for the year 2013–2015 certified by the auditors, website, and sustainability report disclosures. The research was conducted by studying the contents emphasizing on social responsibility according to Global Reporting Initiative (GRI V.G4). Page counting was used to determine social responsibility disclosure. Subsequently, disclosed data was analyzed and compared to find the relationship between characteristics of disclosure and operating performance. From this study, the results showed that characteristics of the companies in the SET 100 Index group and corporate social responsibility disclosures, except the proportion of equity holdings of five major shareholders, are related to operating performance. Furthermore, disclosure could be divided into two parts including 1) corporate governance and 2) corporate social responsibility. As there is no regulations on online data disclosure, it is considered as a voluntary act, which may help enhance a good image of the organization. As a result, only 52% of the companies in the SET 100 Index group disclose the data on corporate governance and 44% disclose the data on corporate social responsibility on their websites. In addition, it was found that the companies with higher level of corporate social responsibility disclosures than that defined by laws had better performance than the companies disclosing only basic data as defined by regulator authorities.

Keywords : Characteristics of Companies Listed Corporate Social Responsibility Disclosure, Operating Performance

บทนำ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมนับเป็นปัญหาสำคัญระดับโลก ที่ทุกองค์กรต่างให้ความสนใจ ทั้งในภาค อุตสาหกรรมการผลิตภาคการบริการ ภาคการขนส่ง และภาคอื่น ๆ ล้วนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสโลกาภิวัตน์กับการเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในปัจจุบัน ซึ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ในปี 1992 องค์กรเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย (Asian Productivity Organization หรือ APO) จึงได้มีแนวคิดส่งเสริมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ในภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม เพื่อความยั่งยืนในการพัฒนาเศรษฐกิจ (Socio-economic Development) ตามข้อตกลงในการประชุม ผู้นำเอิร์ทซัมมิต ครั้งที่ 21 ณ กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล ประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวมถึงประเทศไทย รวม 178 ประเทศได้ร่วมลงนามรับรองในปฏิญญาริโอเดอจาเนโร ว่าแต่ละประเทศจะจัดการสภาพแวดล้อมและพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของโลก โดยพัฒนาเพื่อให้เกิด

ความสมดุลทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (United Nations, 1992)

หลักการดังกล่าวจะช่วยสร้างมูลค่าให้กับองค์กร ได้บรรลุผลตามเป้าหมาย สร้างผลตอบแทนและความพึงพอใจให้กับลูกค้า ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าองค์กรที่ใช้หลัก Eco-Efficiency (World Business Council for Sustainable Development, 2000, p. 4) ในการผลิตสินค้าและบริการ จะช่วยลดการใช้ทรัพยากร ลดมลภาวะ สร้างความร่วมมือ และลดการสูญเสียจากกระบวนการได้ 100% อีกทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบผลิตภัณฑ์และสร้างนวัตกรรมอันเป็นที่ยอมรับของลูกค้า ผู้มีส่วนได้เสีย สร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์และการบริการ จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นที่หลายประเทศให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Jukka et al., 2008)

การรวมกลุ่มประเทศสมาชิกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ได้แก่ ลาว พม่า กัมพูชา อินโดนีเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และประเทศไทย ในความร่วมมือทางเศรษฐกิจเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็น

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ในปี 2015 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเปิดเสรีทางการค้าและพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มภูมิภาคให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ภายใต้แนวคิดที่จะสร้างฐานการผลิตและตลาดรวมเดียวกัน (Single Market and Production Base) ให้เกิดขึ้นในภูมิภาค การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้าและบริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเป็น 1 ใน 7 สาขาอาชีพ ที่ได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาคอย่างเสรี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงได้พยายามผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอ

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา The Professional Accountants in Business Committee (PAIB) ของ International Federation of Accountants (IFAC) ซึ่งมีสมาชิกกว่า 167 ประเทศ ได้เผยแพร่รายงานเกี่ยวกับ Investor Demand for Environmental, Social, and Governance Disclosures: Implications for Professional Accountants in Business. ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูล และแนวโน้มความต้องการการใช้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งส่งผลต่อการจัดทำรายงานของนักบัญชี ที่จะช่วยสนับสนุนการรายงานผลการดำเนินงานและประเด็นสำคัญต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ดังนั้น นักบัญชีจะเข้ามามีบทบาทในการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน การวิเคราะห์ การรายงาน การควบคุม และการสื่อสารข้อมูลไปยังผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล อีกทั้งเพื่อความโปร่งใส ทันเวลา มีความสอดคล้องกัน และสามารถเปรียบเทียบรายงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (International Federation of Accountants, 2012) ดังนั้น ประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงต้องมีการปรับมาตรฐานการบัญชีที่ใช้อยู่ในประเทศของตน ให้เป็นรูปแบบมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards: IFRSs) โดยพยายามออกระเบียบข้อบังคับ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ นอกจากนี้ยังได้นำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ISO 14001 มาตรฐานระบบการจัดการพลังงาน ISO 50001 และมาตรฐานแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 มาใช้ โดยมีหลักการความรับผิดชอบต่อสังคม 7 ประการ คือ 1. ความรับผิดชอบต่อสังคม 2. ความโปร่งใส 3. การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม 4. การเคารพต่อผลประโยชน์ของ ผู้มีส่วนได้เสีย 5. การเคารพต่อหลักนิติธรรม 6. การเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางของสากล และ 7. การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Thailand Productivity Institute, 2013)

สำหรับในประเทศไทย การพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม กระบวนการของความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ระบบการสื่อสาร การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรม ดังนั้น จากแนวโน้มความต้องการการใช้ข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จึงนำไปสู่การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะการเปิดเผยข้อมูล การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูล และผลการดำเนินงาน เนื่องจากในปัจจุบันพบว่า ลักษณะการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในภูมิภาคอาเซียนมีเพียงประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ที่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการรายงานด้านสิ่งแวดล้อม (Suttipun, 2012) แต่ทั้ง 2 ประเทศที่ได้มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชนจึงไม่ได้มีกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับจากหน่วยงานที่กำกับดูแล ที่จะต้องมีขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูล และลักษณะของการรายงานว่าเป็นอย่างไร แต่การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์กรที่ถูกต้องจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ จึงไม่ได้คำนึงถึงเฉพาะข้อมูลทางการเงินที่เป็นตัวเลข (Financial Measurement) ในเชิงปริมาณเท่านั้น หากแต่จะต้องศึกษาถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เป็นตัวเงิน (Non-Financial Measurement) ในเชิงคุณภาพด้วย (Natural Heritage Trust, 2000) ซึ่งผลจากการศึกษาจะสะท้อนให้เห็นถึง

ลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยกับผลการดำเนินงานจากกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อกระตุ้นให้บริษัทต่าง ๆ มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการให้สอดคล้องกับรูปแบบมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ อันเป็นการพัฒนารูปแบบการรายงานในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน ให้สามารถเปรียบเทียบกันได้อันเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียและผู้ใช้อข้อมูลจากการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย

เพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์มีสภาพคล่อง มีความยุติธรรม และเป็นไปอย่างมีระเบียบ จึงกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนมีหน้าที่เปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ให้ประชาชนทราบ โดยสารสนเทศดังกล่าวจะต้องถูกต้อง เพียงพอ และทันเวลา นอกจากนี้บริษัทจดทะเบียนต้องดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนที่ลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทได้รับสารสนเทศดังกล่าวอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศ จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนไว้ 6 ประการ ดังต่อไปนี้ (The Stock Exchange of Thailand, 2013)

1) การเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญให้ประชาชนทราบ โดยทันที บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานที่สำคัญของบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทย่อยให้ประชาชนได้ทราบโดยทันที ยกเว้นในกรณีพิเศษบางกรณีซึ่งจะกล่าวต่อไป

2) การเผยแพร่สารสนเทศต่อประชาชนอย่างทั่วถึง บริษัทจดทะเบียนจะต้องเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญต่อประชาชนโดยใช้สื่อและวิธีการที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด เพื่อให้ข่าวสารสำคัญนั้นได้เผยแพร่ให้ผู้ลงทุนทั่วไปได้รับทราบอย่างทั่วถึงเท่าที่ทำได้

3) การชี้แจงกรณีที่มีข่าวลือหรือข่าวสารต่าง ๆ ในกรณีที่บริษัทจดทะเบียนทราบถึงข่าวลือหรือข่าวสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ก็ตาม บริษัทจดทะเบียนจะต้องชี้แจงเกี่ยวกับข่าวลือหรือข่าวสารนั้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่

จะทำได้ เนื่องจากข่าวลือหรือข่าวสารนั้นอาจจะมีผลต่อการซื้อขายหลักทรัพย์หรือมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียน

4) การดำเนินการเมื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนผิดไปจากสภาพปกติของตลาด บริษัทจดทะเบียนต้องพิจารณาว่า มีข่าวลือหรือเหตุการณ์สำคัญอื่นที่บริษัทต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศนี้หรือบริษัทอยู่ระหว่างดำเนินการในเรื่องสำคัญ ที่อาจมีผลกระทบต่อการซื้อขายหลักทรัพย์หรือไม่ หากไม่มีหรือบริษัทไม่ทราบสาเหตุของการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ผิดปกติ บริษัทต้องแจ้งให้ทราบทั่วกันว่าบริษัทไม่มีพัฒนาการใด ๆ ที่สำคัญที่เกี่ยวกับธุรกิจและการดำเนินงานของบริษัท นอกเหนือจากที่ได้เคยเปิดเผยไว้ หรือบริษัทไม่ทราบสาเหตุที่จะทำให้การซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทผิดไปจากสภาพปกติของตลาด

5) การเปิดเผยในเชิงส่งเสริมที่ไม่มีเหตุอันสมควร บริษัทจดทะเบียนต้องละเว้นการเปิดเผยสารสนเทศในลักษณะเชิงส่งเสริมที่เกินความจำเป็นในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท การเปิดเผยสารสนเทศในลักษณะดังกล่าวรวมถึง (ก) การออกข่าวโดยใช้คำที่ไม่เหมาะสม (ข) การประกาศข่าวให้แก่ประชาชนโดยไม่มีพัฒนาการที่แท้จริงในกิจกรรมของบริษัทสนับสนุน (ค) การรายงานหรือการคาดคะเนที่เกินความเป็นจริง (ง) การเปิดเผยโดยใช้คำที่หยาบคายหรือในรูปแบบอื่นที่เกินความจริง ซึ่งอาจทำให้ผู้ลงทุนหลงผิดและอาจเป็นเหตุให้เกิดการเคลื่อนไหวของราคาหรือปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทโดยไม่มีเหตุผลสมควร

6) การซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนโดยใช้สารสนเทศภายใน บุคคลภายในของบริษัทจดทะเบียน เช่น กรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงต้องไม่ทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยใช้สารสนเทศที่สำคัญที่ยังมิได้เปิดเผยต่อประชาชน นอกจากนี้ แม้ว่าภายหลังจากที่สารสนเทศที่สำคัญได้เปิดเผยแล้ว บุคคลภายในควรละเว้นจากการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนได้มีการประเมินสารสนเทศนั้นตามสมควร

2. Information Content and Voluntary Disclosure แนวคิดนี้เป็นแนวทางที่ผู้บริหารเลือกใช้ในการจัดทำงบการเงิน เพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานกำกับ

ดูแลบุคคลภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เช่น รายงานประจำปี บทวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนด้วยความสมัครใจ บนพื้นฐานความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Information Asymmetry) ที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานกับผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1. การเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจแบบดั้งเดิม เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายในการเผยแพร่ข่าวสารสู่ตลาดทุน ในขณะที่ 2. การเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม เป็นการให้ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยรวม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสื่อสารข้อมูลไปยังหน่วยงานและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ซึ่งอาจส่งผลทางอ้อมต่อการลงทุนในตลาดทุน โดยมีข้อสมมติฐานว่าการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอด้วยความสมัครใจ จะเป็นแรงจูงใจในการลดความขัดแย้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารจะใช้ดุลยพินิจในการเปิดเผยข้อมูล (Verrecchia, 1983) นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานเชิงประจักษ์ชี้ให้เห็นว่า การตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจของธุรกิจ สามารถลดต้นทุนของเงินทุนได้ โดยการเพิ่มระดับของการเปิดเผยข้อมูล (Botosan, 1997; Healy et al., 1995) การกำหนดนโยบายขององค์กรมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งพบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจมีความสัมพันธ์กับขนาดขององค์กร องค์กรที่มีขนาดใหญ่มีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลในเชิงบวกหรือลบมากกว่าองค์กรขนาดเล็ก (Frankel et al., 1995; Healy et al., 1995; Clarkson et al., 1994). จากทฤษฎีข้างต้นงานวิจัยนี้จึงได้กำหนดสมมติฐานดังนี้

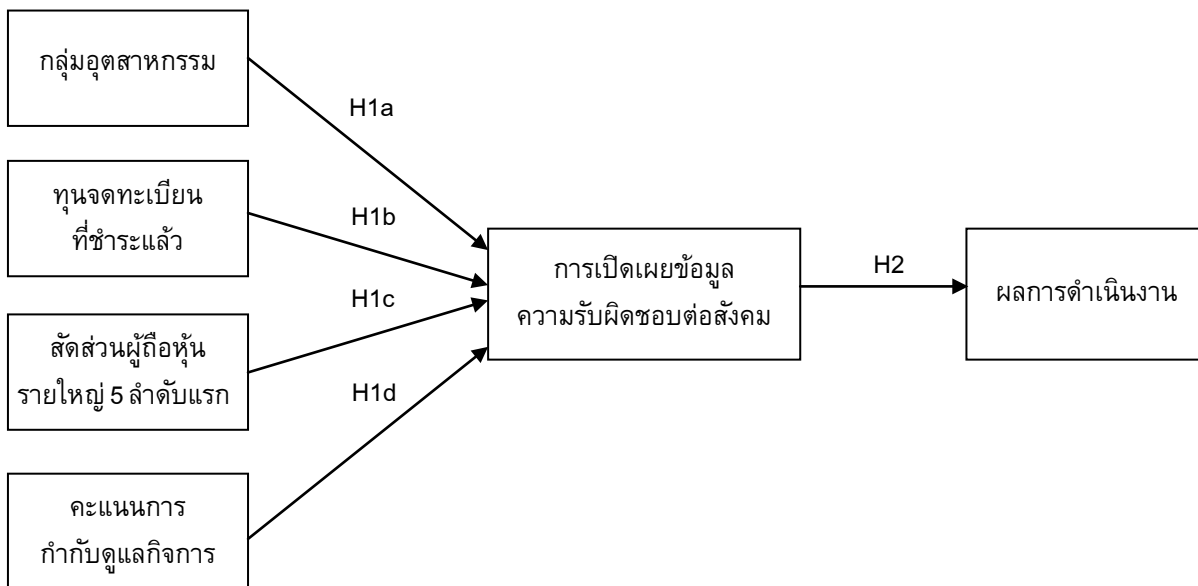
- H1 : คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม
- H1a : กลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม
- H1b : ทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม
- H1c : สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

H1d : คะแนนการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

3. Stakeholder Theory ทฤษฎีนี้ในประเทศที่พัฒนาแล้วใช้วัดประสิทธิภาพของธุรกิจในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียจะมีส่วนผลักดันให้องค์กรต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม หากพิจารณาในมุมมองการดำเนินงานขององค์กรที่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย สามารถจำแนกความสัมพันธ์ในมุมมองของผู้มีส่วนได้เสียใน 3 มิติ ได้แก่ 1. อิทธิพลของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Power) กล่าวคือ องค์กรจะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่ได้อย่างไร 2. กลยุทธ์องค์กร (Strategic Posture) ที่ฝ่ายบริหารวางนโยบายเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสีย และ 3. ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ซึ่งแสดงผลการดำเนินงานของกิจการในอดีตและปัจจุบัน การดำเนินงานดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลผลกระทบต่อสังคมด้วยความสมัครใจ จะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียให้ได้ทราบข้อเท็จจริง ซึ่งมีสมมติฐานของงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า อำนาจของผู้มีส่วนได้เสียมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูล (Ullmann, 1985) ตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียนี้ องค์กรจะระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญและบริหารความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ของธุรกิจ ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจอาจรวมถึงลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือให้บริการ เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้จัดหาทรัพยากรให้แก่กิจการเพื่อการดำเนินงาน รวมถึงหน่วยงานของภาครัฐที่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ดังนั้น องค์กรไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม จึงจำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจ อันเป็นแนวทางในการบอกกล่าวแก่สังคมเพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียบางกลุ่มรับทราบถึงการทำงานของกิจการที่คำนึงถึงผลกระทบทางสังคม จากทฤษฎีข้างต้นงานวิจัยนี้จึงได้กำหนดสมมติฐานดังนี้

H2: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน แสดงดังภาพที่ 1

คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. Legitimacy Theory ใช้กันอย่างแพร่หลายในการอธิบายการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม (Campbell, Craven & Shrivess, 2003) เป็นการรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรโดยสมัครใจ แสดงถึงพันธะสัญญาและความคาดหวังของสังคม ที่องค์กรดำเนินงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (Deegan & Rankin, 1997) ซึ่งความคาดหวังของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น องค์กรจะต้องตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่องค์กรดำเนินงานอยู่ โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า องค์กรจะดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ที่จะตอบสนองความต้องการของสังคม อันจะนำไปสู่การสนับสนุนต่อการดำเนินธุรกิจ หรือยกเลิกให้การสนับสนุน เช่น การจ้างงานอย่างไม่เป็นธรรม การมีกฎหมายควบคุมการปฏิบัติ

ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมของธุรกิจ ซึ่งหากองค์กรไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายก็อาจถูกคุกคามจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบ ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบจากสังคม ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ซึ่งต่อมา Lindblom (1994) cited in Henderson et al. (2004) อธิบาย Legitimacy Theory ว่า ทฤษฎีนี้เป็นความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของสาธารณชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่องค์กรกระทำตามข้อกำหนดพื้นฐานหรือเลือกที่จะไม่กระทำ อันเป็นช่องว่างที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แสดงดังภาพที่ 2 รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด

กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมและองค์กร (Strategic Frontier)	กิจกรรมที่อาจเป็นประโยชน์ ต่อสังคมมากกว่าองค์กร (Structural Frontier)
กิจกรรมที่องค์กร เลือกที่จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ (Choice)	กิจกรรมที่กฎหมาย กำหนดให้ปฏิบัติ (Compliance)

การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

ภาพที่ 2 การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Hammond & Prahalad, 1998)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากรายงานประจำปี พ.ศ. 2556-2558 ที่รับรองโดยผู้สอบบัญชีแล้ว การเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ และการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) เพื่อศึกษาเนื้อหาในด้านที่ให้ความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามรูปแบบการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ Global Reporting Initiative V.G4 นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเปรียบเทียบ ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเลือกกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 100 Index เนื่องจากเป็นบริษัทจดทะเบียนขนาดใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย อีกทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอื่นๆ โดยใช้ฐานข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ซึ่งรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณ SET 100 Index อยู่ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 ถึง 31 ธันวาคม 2556 โดยจำแนกออกเป็น 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ 1. กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

จำนวน 9 บริษัท 2. กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน จำนวน 14 บริษัท 3. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 6 บริษัท 4. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 26 บริษัท 5. กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร จำนวน 14 บริษัท 6. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 20 บริษัท และ 7. กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 11 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557) หลังจากนั้น จึงนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน

3. ตัวแบบที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน โดยใช้แบบจำลองเชิงประจักษ์ของ Charlie Weir, David Laing & Phillip J. McKnight (2002) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงาน ของบริษัทกับสัดส่วนของกรรมการอิสระ และการควบคุมตำแหน่งของกรรมการบริหาร ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ปรับใช้ตัวแปรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย มีตัวแปรเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่

5 ลำดับแรก และคะแนนการกำกับดูแลกิจการ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ โดยได้กำหนดสมมติฐานดังนี้

1) เพื่อหาความสัมพันธ์คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรม (INDUS) ทุนจดทะเบียน (CAP) สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก (SHR5) และคะแนนการกำกับดูแลกิจการ (CG) และตัวแปรควบคุมประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (DISCSR) ในด้านการกำกับดูแลกิจการ (DISCSR_CG) ด้านจริยธรรม (DISCSR_ETHIC)

ด้านการเงิน (DISCSR_FIN) ด้านสิ่งแวดล้อม (DISCSR_ENV) และด้านสังคม (DISCSR_SOC)

2) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรควบคุม คือ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน (Operating Performance Measures: OPPM) ใน 3 ด้าน คือ 1. ด้าน Operating Performance โดยใช้ Price to Earnings Ratio, Price to Book Value, and Earnings Per Share 2. ด้าน Firm Value โดยใช้ตัวแบบ Tobin's Q เป็นตัววัด และ 3. ด้าน Shareholder Payout วัดโดยใช้ Dividend Yield ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาตามงานวิจัยแสดงแบบจำลอง และความหมายของตัวแปรอธิบายดังตารางที่ 1

$$OPPM = \beta_0 + \beta_1 INDUS + \beta_2 CAP + \beta_3 SHR5 + \beta_4 CG + \beta_5 DISCSR_CG + \beta_6 DISCSR_ETHIC + \beta_7 DISCSR_FIN + \beta_8 DISCSR_ENV + \beta_9 DISCSR_SOC + \varepsilon$$

ตารางที่ 1 ความหมายของตัวแปร

Variable	Symbol	Variable Description and Definition
<i>ตัวแปรคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index</i>		
Industry Group	INDUS	กลุ่มอุตสาหกรรมบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 Index
ทุนจดทะเบียน	CAP	ทุนที่ชำระแล้วตามกฎหมาย
ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก	SHR5	สัดส่วนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่รวมกัน 5 ลำดับแรก
คะแนนการกำกับดูแลกิจการ	CG	ผลการประเมินกิจการด้านการกำกับดูแลตามหลักเกณฑ์ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors Association: IOD) ซึ่งมี 5 ระดับ ช่วงคะแนนระดับดีเลิศ คือ 90 คะแนนขึ้นไป ระดับดีมาก 80-89 คะแนน ระดับดี 70-79 คะแนน และต่ำกว่า 70 คะแนน คือ ผลการประเมินด้านการกำกับดูแลของกิจการยังไม่ผ่านเกณฑ์จึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูล
<i>ตัวแปรการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม</i>		
ด้านการกำกับดูแลกิจการ	DISCSR_CG	ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการ โดยพิจารณาความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงานที่กำกับดูแลหรือไม่ หรือมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าที่กำหนด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

Variable	Symbol	Variable Description and Definition
ด้านจริยธรรม	DISCSR_ETHIC	ด้านจริยธรรม พิจารณาจากการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี เว็บไซต์ และการจัดทำรายงานความยั่งยืน อาทิ การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน การใช้แรงงานและสิทธิมนุษยชน การเลือกวัตถุดิบในการผลิตสินค้า เป็นต้น
ด้านการเงิน	DISCSR_FIN	ด้านการเงิน พิจารณาจากการจัดทำรายงานตัวชี้วัดการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินที่แสดงถึงค่าใช้จ่ายลงทุนในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม อาทิ ค่าใช้จ่ายเพื่อสิ่งแวดล้อม ชีวอนามัยและความปลอดภัย การสนับสนุนและช่วยเหลือสังคม เป็นต้น
ด้านสิ่งแวดล้อม	DISCSR_ENV	ด้านสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากการให้ข้อมูลจากกิจกรรมของบริษัทที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แนวทางการจัดการ การแก้ไขปัญหาและการลดผลกระทบที่เกิดขึ้น
ตัวแปรการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม		
ด้านสังคม	DISCSR_SOC	ด้านสังคม พิจารณาจากกิจกรรมที่มีส่วนสนับสนุนและช่วยเหลือสังคม อาทิ การให้ทุนการศึกษา การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตและการกินดีอยู่ดี ตามที่มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี เว็บไซต์ และการจัดทำรายงานความยั่งยืน
ตัวแปรการวัดผลการดำเนินงาน		
การวัดผลการดำเนินงาน	OPPM	การวัดผลการดำเนินงานใน 3 ด้าน คือ 1. ด้าน Operating Performance 2. ด้าน Firm Value และ 3. ด้าน Shareholder Payout
Operating Performance	OPF	ผลการดำเนินงานด้าน Operating Performance โดยใช้ Price to Earnings Ratio; Price to Book Value; and Earnings Per Share เป็นตัววัด
Firm Value	FVL	ผลการดำเนินงานด้าน Firm Value ใช้แบบจำลอง Tobin's Q เป็นตัววัด (Tobin's Q = market capitalization + total debt / total assets)
Shareholder Payout	SHPO	ผลการดำเนินงานด้าน Shareholder Payout โดยใช้ Dividend Yield เป็นตัววัด

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 2 จำนวนบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม SET 100 Index

	จำนวน
คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index	
<i>Panel A: กลุ่มอุตสาหกรรม</i>	
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	
● หมวดยุทธกิจการเกษตร	2
● หมวดยุทธการและเครื่องดื่ม	7
กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	
● หมวดยุทธการ	10
● หมวดยุทธการประกันภัยและประกันชีวิต	1
● หมวดยุทธการและหลักทรัพย์	3
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	
● หมวดยุทธการ	1
● หมวดยุทธการภัณฑ์	2
● หมวดยุทธการยานยนต์	1
● หมวดยุทธการปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	2
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	
● หมวดยุทธการก่อสร้าง	5
● หมวดยุทธการอสังหาริมทรัพย์	21
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	
● หมวดยุทธการพลังงานและสาธารณูปโภค	14
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	
● หมวดยุทธการพาณิชย์	8
● หมวดยุทธการท่องเที่ยวและสันทนาการ	1
● หมวดยุทธการสื่อและสิ่งพิมพ์	3
● หมวดยุทธการเฉพาะกิจ	3
● หมวดยุทธการขนส่งและโลจิสติกส์	5
กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	
● หมวดยุทธการชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	3
● หมวดยุทธการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	8
N	100

หมายเหตุ: SET 100 Index ใช้ฐานข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

	No.	Mean	Std. Dev.	Maximum	Minimum
<i>Panel B: จุดจดทะเบียนที่ชำระแล้ว (ล้านบาท)</i>	100	8,502.28	16,363.81	122,607.00	93.33
<i>Panel C: สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก (%)</i>	100	54.66	16.27	86.34	19.08
<i>Panel D: คะแนนการกำกับดูแลกิจการ</i>	100	3.72	1.33	5.00	-
การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม:					
รายงานประจำปี					
ด้านการกำกับดูแลกิจการ (จำนวนหน้า)	58	11.50	18.91	148	2
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (จำนวนหน้า)	41	2.98	5.48	34	1
เว็บไซต์					
ด้านการกำกับดูแลกิจการ (จำนวนหน้า)	52	14.90	29.24	161.00	1
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (จำนวนหน้า)	44	3.65	8.69	63	1
รายงานความยั่งยืน					
ด้านการกำกับดูแลกิจการ (จำนวนหน้า)	9	4.77	3.45	11	2
ด้านจริยธรรม (จำนวนหน้า)	2	1.50	0.70	2	1
ด้านการเงิน (จำนวนหน้า)	7	5.85	6.09	18	1
ด้านสิ่งแวดล้อม (จำนวนหน้า)	9	7.33	7.82	24	1
ด้านสังคม (จำนวนหน้า)	9	22.55	14.66	44	5
ผลการดำเนินงาน					
ด้าน Operating Performance					
Price to Earnings Ratio (times)	100	20.04	29.11	281.08	0.00
Price to Book Value (times)	100	2.95	2.42	14.52	0.47
Earnings Per Share (baht)	100	3.67	8.13	66.34	-1.73
ด้าน Firm Value					
Tobin's Q (million baht)	100	86,486.70	145,900.27	928,297.93	4,342.525
ด้าน Shareholder Payout					
Dividend Yield (%)	100	3.27	2.44	11.01	0.00

ตารางที่ 2 อธิบายคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index Panel A กลุ่มอุตสาหกรรมพบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ซึ่งประกอบด้วย หมวดอาหารและเครื่องดื่ม และธุรกิจการเกษตร จำนวน 9 บริษัท กลุ่มการเงิน ซึ่งประกอบด้วย หมวดธนาคาร บริษัทประกันภัย และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จำนวน 14 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วย หมวดเหล็ก บรรจุภัณฑ์ ยานยนต์ ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ จำนวน 6 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ประกอบด้วย หมวดวัสดุ

ก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 26 บริษัท กลุ่มทรัพยากร หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค จำนวน 14 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งประกอบด้วย หมวดพาณิชย์ ท่องเที่ยวและสนทนาการ สื่อและสิ่งพิมพ์บริการ เฉพาะกิจ ขนส่งและโลจิสติกส์ จำนวน 20 บริษัท และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ประกอบด้วยหมวดชิ้นส่วนและอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 11 บริษัท

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา Panel B ค่าเฉลี่ยของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตามกฎหมาย (CAP) เท่ากับ 8,502.28 ล้านบาท โดยบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วต่ำสุด 93.33 ล้านบาท และสูงสุด 122,607 ล้านบาท ตามลำดับ

Panel C สัดส่วนค่าเฉลี่ยของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก (SHR5) เท่ากับ 54.66% ซึ่งบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่รวมต่ำสุด 19.08% และสูงสุด 86.34% ตามลำดับ

Panel D ค่าเฉลี่ยคะแนนการกำกับดูแลกิจการ (CG) เท่ากับ 3.72 ซึ่งผลการประเมินด้านการกำกับดูแลคะแนนที่ต่ำกว่า 70% เนื่องจากยังไม่ผ่านเกณฑ์จึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูล ในขณะที่มีบางบริษัทได้คะแนนการกำกับดูแลในระดับดีเลิศ คือมีคะแนนมากกว่า 90% ขึ้นไป คือได้ 5 คะแนนเต็ม

ด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (DISCSR) ได้ศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มบริษัท SET 100 Index ในประเทศไทยจากรายงานประจำปี เว็บไซต์ และการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามรูปแบบของ Global Reporting Initiative V.G4 พบว่า กลุ่มบริษัท SET 100 Index มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเน้นเรื่องการกำกับดูแล เนื่องจากเป็นข้อกำหนดพื้นฐานของบริษัทจดทะเบียนที่จะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการ (DISCSR_CG) ในรายงานประจำปี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยจำนวนหน้าในการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 11.50 หน้า ในขณะที่การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (DISCSR) จะไม่ได้มีการจำแนกเป็นด้าน (DISCSR_ETHIC), ด้าน (DISCSR_FIN), ด้าน (DISCSR_ENV), และด้าน (DISCSR_SOC) แต่จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวม โดยมีค่าเฉลี่ยจำนวนหน้าในการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 2.98 หน้า และการเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ พบว่า กลุ่มบริษัท SET 100 Index มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแล (DISCSR_CG) คิดเป็น 52% จำนวนหน้าเฉลี่ยในการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 14.90 หน้า และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (DISCSR) คิดเป็น 44% จำนวนหน้าเฉลี่ยในการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 3.65 หน้า ส่วนการเปิดเผยข้อมูลในรายงานความยั่งยืนพบว่า กลุ่มบริษัท SET 100 Index มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามรูปแบบของ Global Reporting Initiative V.G4 คิดเป็น 36% โดยมีการเปิดเผยข้อมูล

ด้านการกำกับดูแล (DISCSR_CG) เพียง 9% ในรายงานความยั่งยืนมากที่สุด 11 หน้า น้อยที่สุด 2 หน้า, การเปิดเผยข้อมูลด้านจริยธรรม (DISCSR_ETHIC) มีเพียง 2% การเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด 2 หน้า น้อยที่สุด 1 หน้า, การเปิดเผยข้อมูลด้านการเงิน (DISCSR_FIN) มี 7% มากที่สุด 18 หน้า น้อยที่สุด 1 หน้า, ด้านสิ่งแวดล้อม (DISCSR_ENV) มี 9% มากที่สุด 24 หน้า น้อยที่สุด 1 หน้า, และด้านสังคม (DISCSR_SOC) มี 9% มากที่สุด 44 หน้า น้อยที่สุด 5 หน้า ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรม (INDUS) ที่มีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแล (DISCSR_CG) และความรับผิดชอบต่อสังคม (DISCSR) มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า Operating Performance Measurement (OPPM) ของกลุ่ม SET 100 Index ในด้าน Operating Performance (OPF) ซึ่งวัดโดย average price to earnings ratio เท่ากับ 20.04 เท่า, average price to book value เท่ากับ 2.95 เท่า, และ average earnings per share เท่ากับ 3.67 บาท ด้าน Firm Value (FVL) โดยใช้ Tobin's Q เป็นตัววัดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 86,486.70 ล้านบาท และด้าน Shareholder Payout (SHPO) โดยใช้ dividend yield เป็นตัววัดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27% แสดงข้อมูลดังตารางที่ 3

2.การทดสอบสมมติฐาน

H1 : คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้แบบจำลองเชิงประจักษ์ของ Charlie Weir, David Laing & Phillip J. McKnight (2002) และปรับตัวแปรตามแบบจำลองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ซึ่งคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรม ทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่

5 ลำดับแรก และคะแนนการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้ทดสอบสมมติฐาน (H1a) แสดงดัง

ตารางที่ 4 และ (H1b), (H1c), (H1d) แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของกลุ่มอุตสาหกรรมกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (H1a)

	Value	Asymp. Sig. (2-sided)
Chi-Square	871.044	.597
df	882	1.000
N	100	

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน (H1a) หาความสัมพันธ์ของกลุ่มอุตสาหกรรมกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้ Chi-Square Tests พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Choi (1999); Hackston & Milne (1996) & Patten (1992) ซึ่งได้ศึกษาลักษณะ ของ

อุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า บริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงจะมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีสูงกว่าบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (Ho & Taylor, 2007; Ahmad & Sulaiman, 2004, Newson & Deegan, 2002; Stray & Ballantine, 2000, Choi, 1999)

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์สมการถดถอยคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (H1b), (H1c), (H1d)

Variable	Standardized Coefficients		t	Sig.	R
	Beta				
ทุนจดทะเบียน	.155		1.584	.116	31.20%
สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก	-.095		-.969	.335	
คะแนนการกำกับดูแลกิจการ	.249		2.538	.013	

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน (H1b), (H1c), and (H1d) โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพบว่า คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ซึ่งประกอบด้วยทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก และคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของตัวแปรทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วมีค่าเท่ากับ 0.155 และคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีค่าเท่ากับ 0.249 สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวแปรด้านทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วและคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

Cowen et al., (1987) ที่กล่าวว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่กว่าสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งหมายถึงการเปิดเผยข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก ดังนั้น จากผลงานในอดีตพบงานวิจัยหลายงาน ที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดของกิจการกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม (Ho & Taylor, 2007; Stanwick & Stanwick, 2006, Raar, 2002; Cormier & Gordon, 2001; Choi, 1999; Deegan & Gordon, 1996) ในขณะที่ Roberts (1992) ได้ศึกษาขนาดของกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของกิจการกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ Tongkachok & Chaikew

(2013) ได้ศึกษาปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานสัดส่วนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกมีค่าเท่ากับ -0.095 จึงปฏิเสธสมมติฐาน ($t < 0.05$) แสดงว่า สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kingkaew & Phadungsith (2012) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

เปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสนใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาโครงสร้างความเป็นเจ้าของ ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก พบว่า โครงสร้างการถือหุ้นในลักษณะกระจุกตัวไม่มีผล ทำให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมน้อยลง แตกต่างจากงานวิจัยของ Marcia & Souza (2009); Brammer & Pavelin (2008) ที่พบว่า โครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล

H2: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

$$\text{OPPM} = \beta_0 + \beta_1 \text{INDUS} + \beta_2 \text{CAP} + \beta_3 \text{SHR5} + \beta_4 \text{CG} + \beta_5 \text{DISCSR_CG} + \beta_6 \text{DISCSR_ETHIC} + \beta_7 \text{DISCSR_FIN} + \beta_8 \text{DISCSR_ENV} + \beta_9 \text{DISCSR_SOC} + \varepsilon$$

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์สมการถดถอยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน (H2)

Variable	Standardized Coefficients Beta	t	Sig.	R
ทุนจดทะเบียน	.168	1.782	.078	46.80%
สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก	.230	2.422	.017	
คะแนนการกำกับดูแลกิจการ	.235	2.416	.018	
การเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการ	.561	0.713	.478	
การเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	.598	1.876	.064	

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน (H2) โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพบว่า คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ และการเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นตัวแปรควบคุมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของตัวแปรทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกและคะแนนการกำกับดูแลมีค่าเท่ากับ 0.168, 0.230 และ 0.235 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการเท่ากับ 0.561 และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเท่ากับ 0.598 ตามลำดับ แสดงว่าคุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index และการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรที่ดีขึ้น ทั้งในด้านผลการดำเนินงาน ด้านมูลค่าของกิจการ และด้านการจ่าย

ผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Charoenkijjarukorn (2013) ได้ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและแนวทางการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบอุตสาหกรรมการเงินและกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรพบว่า หลักการรายงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการรายงาน และกลุ่มอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลและการจัดทำรายงานความยั่งยืน Cheung, Stouraitis, & Tan (2011) ได้ศึกษา Corporate Governance, Investment, and Firm Valuation in Asian Emerging Markets โดยใช้ข้อมูล time series 3 ปี ของ Credit Lyonnais Securities Asia corporate governance score พบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีนำไปสู่ประสิทธิภาพและการตัดสินใจการลงทุน และมูลค่าของกิจการให้สูงขึ้น ส่วน Brown & Caylor (2004) ได้จัด

อันดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในสหรัฐอเมริกาจำนวน 2,327 บริษัท โดยการวัดผลการดำเนินงานใน 3 ด้าน คือ 1. ด้านผลการดำเนินงาน (Operating Performance) 2. ด้านมูลค่าของกิจการ (Firm Value) และ 3. การจ่ายผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้น (Shareholder Payout) พบว่า บริษัทที่จัดให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะมีแนวโน้มผลการดำเนินงานดีขึ้นทั้ง 3 ด้าน ในขณะที่ Gompers, Ishii & Metrick (2003) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานโดยใช้ดัชนีชี้วัดการกำกับดูแล (Governance Index) 24 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่ให้สิทธิผู้ถือหุ้นน้อยหรือมีระดับการกำกับดูแลกิจการที่ต่ำ จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานต่ำไปด้วย ในขณะที่บริษัทที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นมาก บริษัทจะมีผลกำไร อัตราการเติบโตของยอดขาย และมูลค่าของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น และจากผลการวิจัยในด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งพบความสัมพันธ์กับการวัดผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ratchatawan (2006) ซึ่งได้ศึกษา เปรียบเทียบปัจจัยและผลกระทบของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในธุรกิจอุตสาหกรรมกับอุตสาหกรรมบริการบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยโดยพบว่า ขนาดขององค์กรส่งผลต่อคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ บริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก และคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูลจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม ในขณะที่ผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ. 2556-2558 ที่รับรองโดยผู้สอบบัญชี การเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ และการจัดทำรายงานความยั่งยืนเพื่อศึกษาเนื้อหาในด้านที่ให้ความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามรูปแบบการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ Global Reporting Initiative (GRI V.G4) โดยใช้วิธีนับจำนวนหน้าในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมในแต่ละด้านแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียนกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน โดยปรับใช้แบบจำลองของ Charlie Weir, David Laing & Phillip J. McKnight (2002) ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจในประเทศไทยได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรก และคะแนนการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน ผลจากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ยกเว้นสัดส่วนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกไม่พบความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกจากนี้ยังพบว่า บริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ในประเทศไทยจะเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี เนื่องจากเป็นหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งลักษณะการเปิดเผยข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแล และการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่การเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์ไม่ได้มีหลักเกณฑ์บังคับจากหน่วยงานที่กำกับดูแล จึงมีบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ที่เปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลคิดเป็น 52% และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมคิดเป็น 44% ซึ่งใช้แนวทางตามรูปแบบที่นำเสนอในรายงานประจำปี

ด้านการจัดทำรายงานความยั่งยืนพบว่ามีเพียง 36% ที่มีการจัดทำรายงานตามรูปแบบของ Global Reporting Initiative V.G4 แต่ยังขาดส่วนประกอบของข้อมูลงบการเงินที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การลงทุน และผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อแสดงถึงแนวโน้มของมูลค่าทางการเงินที่จ่ายลงทุนต่อกิจกรรมทำให้องค์กรไม่ทราบถึงข้อมูลต้นทุนที่แท้จริงที่สามารถหลีกเลี่ยงและประหยัดได้ ผลตอบแทนจากเงินบริจาคที่ได้รับกลับคืนมาในรูปของการลดหย่อนภาษี หรือปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่สามารถหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เมื่อคำนวณมูลค่าเป็นตัวเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากหน่วยงานที่กำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย

ไม่ได้มีข้อกำหนดให้ต้องจัดทำรายงานหรือเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว บริษัทต่าง ๆ จึงเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจ ซึ่งต่างจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีการเปิดเผยข้อมูลเนื่องจากมีกฎเกณฑ์บังคับให้ต้องเปิดเผย และแรงกดดันจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งจากกลุ่มเจ้าหนี้ นักลงทุนและสาธารณชน ซึ่งจากงานวิจัยพบว่า หากหน่วยงานกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย สามารถบังคับใช้

กฎหมายในการให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเพียงพอแล้ว จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจลงทุน ในขณะที่นักลงทุนต่างประเทศสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบในการใช้ข้อมูลเพื่อความโปร่งใส ทันเวลา และสอดคล้องกับรูปแบบมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ

บรรณานุกรม

- Ahmad, N. & Sulaiman, M. (2004). Environmental Disclosures in Malaysian Annual Reports: A Legitimacy Theory Perspective. *IJCM*, 14(1), 44-58.
- Botosan, C. A. (1997). Disclosure Level and the Cost of Equity Capital. *The Accounting Review*, 72(3), 323-349.
- Brammer, S. & Pavelin, S. (2008). Factors Influencing the Quality of Corporate Environmental Disclosure. *Business Strategy and the Environment*. 17(2), 120-136.
- Brown, L. D. & Caylor, M. L. (2004). *Corporate Governance and Firm Performance* Retrieved on 7 December 2004, from http://w.trustenabement.com/local/GSU_ISS_Study.pdf
- Campbell, D., Craven, B. & Shrivs, P. (2003). Voluntary Social Reporting in Three FTSE Sectors: A Comment on Perception and Legitimacy. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 16(4), 558-581.
- Charoenkijjarukorn, P. (2013). A Comparison of Forms and Guidelines: Disclosure and Sustainability Report of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand of Financials and Resources Industry Groups. *NIDA Development Journal*, 53(3), 25-48.
- Choi, J. S. (1999). An Investigation of the Initial Voluntary Environmental Disclosure made in Korean Semi-Annual Financial Reports. *Pacific Accounting Review*, 11(1), 73-102.
- Clarkson, P., Kao, J. & Richardson, G. (1994). The Voluntary Inclusion of Forecasts in the MD&A Section of Annual Reports. *Contemporary Accounting Research*, 11 (1), 423-450.
- Clarkson, P. M., Overell, M. B. & Chapple, L. (2011). Environmental Reporting and its Relation to Corporate Environmental Performance. *ABACUS: A Journal of Accounting, Finance and Business Studies*, 47 (1), 27-60.
- Cormier, D. & Gordon, I. M. (2001). An Examination of Social and Environmental Reporting Strategies. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 14(5), 587-616.
- Deegan, C. & Rankin, M. (1997). The Materiality of Environmental Information to Users of Annual Reports. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 10(4), 562-583.
- Deegan, C. & Gordon, B. (1996). A Study of the Environmental Disclosure Practices of Australian Corporations. *Accounting and Business Research*, 26(3), 187-199.
- Frankel, R., McNichols M. & Wilson, G. P. (1995). Discretionary Disclosure and External Financing. *The Accounting Review*, 70(1), 135-150.

- Global Reporting Initiative. (2013). *G4 Sustainability Reporting Guidelines*. Netherlands: Amsterdam.
- Gompers, P. A., Ishii, J. L. & Metrick, A. (2003). Corporate Governance and Equity Prices. *Journal of Economics*, 118(1), 107-155.
- Hackston, D. & Milne, M. J. (1996). Some Determinants of Social and Environmental Disclosures in New Zealand Companies. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 9(1), 77-108.
- Hammond, A. L. & Prahalad, C. K. (2008). *Harvard Business Review on Corporate Responsibility*. Harvard Business School Press, USA: Cincinnati.
- Healy, P., Palepu K. & Sweeney, A. (1995). *Do Firms Benefit From Expanded Voluntary Disclosure?*. Working paper, Harvard Business School: Harvard University.
- Henderson, S., Peirson, G., & Harris, K. (2004). *Financial Accounting Theory*. Frenchs Forest, N.S.W.: Prentice Hall.
- Ho, L. J. & Taylor, M. E. (2007). An Empirical Analysis of Triple Bottom-Line Reporting and Its Determinates: Evidence from the United States and Japan. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 18(2), 123-150.
- International Federation of Accountants. (2012). *Professional Accountants Need to Respond to Increasing Demands from Investors for ESG Information* Retrieved on 15 August 2016, from <http://www.ifac.org/news-events/2012-02/professional-accountants-need-respond-increasing-demands-investors-esg-informati>
- Jukka, H., et al. (2008). Emergent Eco-Efficiency Paradigm in Corporate Environment Management. *Sustainable Development*, 17(4), 233-243.
- Murcia, Fernando Dal-Ri. & Flávia Cruz De Souza. (2009). Discretionary-Based Disclosure: The Case of Social and Environmental Reporting In Brazil. *Journal of Education and Research*, Brasil: Universidade de Sao Paulo.
- Natural Heritage Trust. (2000). *A Framework for Public Environmental Reporting: An Australian Approach*. Canberra: Environment Australia.
- Newson, M. & Deegan, C. (2002). Global Expectations and their Association with Corporate Social Disclosure Practices in Australia, Singapore, and South Korea. *The International Journal of Accounting*, 37(2), 183-213.
- Patten, D. (1992). Intra-Industry Environmental Disclosures in Response to the Alaskan Oil Spill: A Note on Legitimacy Theory. *Accounting, Organizations and Society*, 17 (5), 471-475.
- Philip, B., Stephen, L. Taylor. & Terry, S. Walter. (1999). The Impact of Statutory Sanctions on the Level and Information Content of Voluntary Corporate Disclosure. *ABACUS A Journal of Accounting, Finance and Business Studies*, 35(2), 138-163.
- Raar, J. (2002). Environmental Initiatives: Towards Triple-Bottom Line Reporting. *Corporate Communications*, 7(3), 169-183.
- Ratchatawan, J. (2006). A Comparison of Factors that Affect the Quality of Environmental Disclosure in Manufacturing Industry and that in Service Industry: An Empirical Research of Companies listed in the Stock Exchange of Thailand. Master's Thesis, Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University.
- Roberts, R. (1992). Determinants of Corporate Social Responsibility Disclosure: An Application of Stakeholder Theory. *Accounting, Organizations and Society*, 17(6), 595-612.

- Stanwick, P. & Stanwick, S. (2006). Corporate Environmental Disclosure: A Longitudinal Study of Japanese Firms. *Journal of American Academy of Business*, 9(1), 1-7.
- Stray, S. & Ballantine, J. (2000). A Sectoral Comparison of Corporate Environmental Reporting and Disclosure. *Eco Management and Auditing*, 7(4), 165-177.
- Suttipun, M. (2012). Environmental Disclosure in ASEAN: A Criticism Review. *Journal of Management Sciences*, 29(1), 91-108.
- Suttipun, M. (2012). Environmental Disclosure in Corporate Annual Reports: A Study of Top 50 Companies listed in the Stock Exchange of Thailand. *Chulalongkorn Business Review*, 34(132), 47-67.
- Thai Institute of Directors. (2013). *Corporate Governance Report of Thai Listed Companies 2012*. Retrieved on 15 August 2015, from <http://trt.listedcompany.com/misc/20121203-TRT-BrochureCGR2012.pdf>
- Thailand Productivity Institute. (2013). *ISO 14001/ISO 26000/ISO 50001 Green Standard for Corporate and Social Sustainability*. Retrieved on 15 August 2015, from <http://www.ftpi.or.th/LinkClick.aspx?fileticket=qKk%2Fkbh%2BDUK%3D&tabid=143&mid=962&language=en-US>
- The Stock Exchange of Thailand. (2013). *Declare: SET's Guidelines on the Disclosure of Listed Companies*. Retrieved on 15 August 2015, from http://www.set.or.th/dat/content/rule/th/BorJorPor2300_TH.pdf
- The Stock Exchange of Thailand. (2013). *Name of Listed Companies Used to Calculate the SET 100 Index*. Retrieved on 15 August 2015, from http://www.set.or.th/th/market/files/constituents/SET50_100_H2_2013-TH.xls
- The Stock Exchange of Thailand. (2014). *The Information of Listed Companies Summary*. Retrieved on 15 August 2015, from <http://www.set.or.th/set/companysummary.do?language=th&country=TH>
- Tongkachok, T. & Chaikew, A. (2013). The Factors Influencing Corporate Social Responsibility of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Management Sciences*, 30(1), 23-51.
- Ullman, S. (1985). Determinants of Corporate Social Responsibility Disclosure: An Application of Stakeholder Theory. *Academy of Management Review*, 10(3), 540-577.
- United Nations. (1992). *Sustainable Development*. United Nations Conference on Environment & Development Rio de Janeiro, Brazil, on 3 to 14 June 1992 AGENDA 21.
- Verrecchia, R. (1983). Discretionary Disclosure. *Journal of Accounting and Economics*, 5(1), 179-194.
- Weir Charlie, L.D. & Mcknight, P.L. (2002). Internal and External Governance Mechanisms: Their Impact on the Performance of Large UK Public Companies. *Journal of Business Finance & Accounting*, 29(5-6), 579-611.
- World Business Council for Sustainable Development. (2000). *Eco-Efficiency: Creating More Value with Less Impact*. UK: North Yorkshire.